

Mededeling Portefeuillehouders:

Betreft : Dashboard Gemeenteraad
Aan : Commissie Sociaal Domein
T.b.v. : Commissie Vergadering Sociaal Domein
Van : Fleur van der Kleij & Karin van Werven
Behandelaar : Jasper Eling
E-mail/telefoonnummer : j.eling@huizen.nl
Datum : 02-10-2023
Status : Informerend

Aanleiding

De afgelopen periode hebben de verschillende gemeenteraden vragen gesteld met betrekking tot het dashboard Sociaal Domein. In deze mededeling wordt u geïnformeerd over de huidige stand van zaken en over hoe het dashboard gebruikt wordt op grip te houden op het Sociaal Domein.

Aanvullend zal een bijeenkomst gepland worden waarin deze mededeling mondeling wordt toegelicht. Tijdens deze bijeenkomst zal ook het dashboard aan u getoond worden. U kunt dan zien welke informatie er opgenomen is en daarbij zullen wij u informeren over de mogelijkheden en onmogelijkheden met betrekking tot het dashboard. Het betreft echter geen inhoudelijke presentatie over de stand van zaken binnen het Sociaal Domein. Kortom er wordt ingegaan op de functionaliteiten van het huidige dashboard. Jaarlijks zijn er 6 informatiemomenten waarop u geïnformeerd wordt over de huidige stand van zaken binnen het Sociaal Domein. In de bijlage vindt u een overzicht van deze 6 informatiemomenten.

Het Dashboard Sociaal Domein

Een paar jaar terug was er een fors tekort binnen het Sociaal Domein. Om meer grip te krijgen op de uitgaven, is de focus komen te liggen op datagedreven werken. Een onderdeel van datagedreven werken is het verkrijgen van inzicht in de huidige stand van zaken van zowel de eigen dienstverlening als individuele voorzieningen. De huidige dashboards zijn een middel om inzicht te hebben in de ontwikkelingen in het Sociaal Domein en om projecten te monitoren. Deze dashboards bestaan uit heel veel informatie, maar om deze informatie goed te kunnen interpreteren is het belangrijk om het verhaal te weten achter de cijfers. De cijfers en grafieken geven een eerste indicatie dat er een trend plaatsvindt binnen het sociaal domein, verder onderzoek is altijd nodig om uit te wijzen hoe een ontwikkeling tot stand komt. Medewerkers interpreteren en analyseren samen de cijfers in de dashboards en sturen bij waar nodig. Het huidige dashboard is speciaal voor medewerkers ontwikkeld om zicht en grip te houden op het Sociaal Domein en om de gemeenteraden daarover te informeren.

Wat zit er in de dashboards?

Binnen het Sociaal Domein wordt er gebruik gemaakt van twee 'hoofd' dashboards. In het eerste dashboard staat operationele informatie over de eigen dienstverlening. Denk daarbij aan de grootte van de caseload, het soort casussen, het aantal openstaande acties en de doorlooptijden. In dit dashboard zit veel persoonlijke informatie en kan daarom niet aan u getoond worden. Dit dashboard wordt dagelijks gebruikt om op operationeel niveau sturing te geven aan de eigen dienstverlening.

Het tweede dashboard bevat informatie over de inzet van de individuele voorzieningen. Denk hierbij aan het aantal voorzieningen, het soort voorzieningen, in- en uitstroom, de duur van de voorzieningen en de zwaarte van de voorzieningen. Voorzieningen waaraan u kunt denken, zijn huishoudelijke hulp, jeugdhulp verblijf, begeleidingsteams, bijzondere bijstand, trajecten met betrekking tot inburgering en schuldhulpverlening.

Doorontwikkeling van het dashboard

De dashboards zijn continu in ontwikkeling. Wekelijks worden er dingen bijgesteld en worden er nieuwe inzichten gebouwd om nog adequatere informatie beschikbaar te stellen. Op dit moment staan er nog drie belangrijke ontwikkelingen op de agenda, namelijk inzicht in de kwaliteit, effectiviteit en de kosten.

1. **Kosten:** De afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in volledig automatisch gestuurde prognoses. Helaas blijkt tot nu toe dat het nog niet mogelijk is om op deze manier tot betrouwbare prognoses te komen. Dit heeft onder andere te maken met de kwaliteit van de data, de manier van registreren en met de hoeveelheid beschikbare data. Dit zorgt ervoor dat we op dit moment nog geen realtime financiële prognoses kunnen geven in het dashboard. Ondanks dat blijft dit thema hoog op de agenda staan en wordt er verwacht om in de toekomst volledig automatisch gestuurde prognoses toe te kunnen voegen aan het dashboard.

Op dit moment maken we twee keer per jaar handmatig financiële prognoses. Voor het maken van deze prognoses wordt het dashboard gebruikt, maar is ook vooral menselijke interpretatie essentieel. Deze prognoses zijn op dit moment nog veel betrouwbaarder dan de volledig automatisch gestuurde prognoses.

Kwaliteit: Op dit moment is er een tool aanwezig waarmee de ervaringen van inwoners in beeld gebracht kunnen worden. Er is gestart met een vragenlijst die uitgezet is bij ouders waarvan de kinderen gebruik maken van het kindarrangement. De eerste onderzoeksresultaten worden op dit moment toegevoegd aan het dashboard om meer inzicht te krijgen in de kwaliteit van de ingezette dienstverlening. Bovendien worden er vergelijkbare onderzoeken momenteel uitgezet of opgesteld met het doel de kwaliteit en tevredenheid van de inwoners te meten wanneer zij deelnemen aan (o.a.) Zicht op Werk of het (lokaal) Begeleidingsteam. Het doel is om de komende periode voor meer onderdelen een vragenlijst uit te zetten en in kaart te brengen wat de ervaringen zijn van inwoners.

2. **Effectiviteit:** Er is veel vraag naar inzicht in de effectiviteit van preventie en ingezette voorzieningen. Het meten van effectiviteit blijft erg lastig. De komende tijd wordt verkend op welke manier effectiviteit het beste inzichtelijk gemaakt kan worden en hoe dit op een adequate manier gemeten kan worden zonder grote onderzoeken uit te voeren.

Hoe worden de dashboards gebruikt?

De huidige dashboards worden dagelijks gebruikt om ontwikkelingen goed in de gaten te houden. Aanvullend bespreken collega's van beleid, uitvoering, bedrijfsvoering en financiën samen iedere twee maanden de dashboards uitgebreid. Hierbij wordt er gekeken of de cijfers in lijn zijn met gestelde doelen en ambities. Wanneer dit niet het geval is, wordt er gekeken of bijsturing noodzakelijk is. Zoals hierboven benoemd worden de gemeenteraden 6 keer per jaar geïnformeerd over de stand van zaken binnen het Sociaal Domein. Om de gemeenteraden adequaat te informeren worden de dashboards gebruikt. **In de toekomst zult u het dashboard steeds vaker zien terugkomen in mededelingen, raadsbrieven, evaluaties en raadsvoorstellen. Het dashboard wordt hiermee een integraal onderdeel.** Indien er tussentijds belangrijke ontwikkelingen zijn, zal de gemeenteraad tussentijds extra geïnformeerd worden. Om een helder beeld te geven over hoe de dashboards de ambtelijke organisatie helpt om grip te houden op het Sociaal Domein, enkele voorbeelden:

Huishoudelijke hulp

In 2021 is het KPMG normenkader geïntroduceerd. Dit normenkader gaat uit van 108 uur per jaar voor een schoon en leefbaar huis. Het inzetten van dit normenkader betekende dat indicaties voor inwoners werden aangepast naar een lagere intensiteit (minuten per week). In het dashboard zijn de ontwikkelingen van dit normenkader nauwlettend in de gaten gehouden. Er is gemonitord wat het gemiddelde aantal minuten huishoudelijke hulp is bij herindicaties en bij nieuwe indicaties. Op dit moment wordt nog steeds het gemiddeld aantal minuten goed in de gaten gehouden, zodat er tijdig bijgestuurd kan worden wanneer het aantal minuten toeneemt. Tot nu toe blijft de intensiteit afnemen.

Lokale begeleidingsteam

Naast het KPMG normenkader is er ook in 2021 gestart met de begeleidingsteams. De start van lokale begeleiders had onder andere als doel om de geïndiceerde begeleiding af te laten nemen. In het dashboard worden de ontwikkelingen van zowel reguliere als specialistische begeleiding gemonitord, maar ook wordt er bijgehouden wat het begeleidingsteam zelf doet. Hierbij mooie resultaten gezien bij volwassenen. De geïndiceerde zorg neemt sterk af, zelfs bij specialistische begeleiding terwijl dat niet het streven was. Bij Jeugd is helaas minder effect van het ingezette begeleidingsteam te zien. Ook dit is erg waardevolle informatie en helpt om bij te sturen waar nodig.

Bijzondere Bijstand

Door de Corona pandemie en het afschaffen van de RTC was de verwachting dat er een sterke toename zou zijn in het gebruik van Bijzondere Bijstand. Het dashboard laat echter zien dat dit niet het geval is. Dit geeft input om samen het gesprek aan te gaan en te beoordelen of deze trend gewenst is of dat er actie ondernomen moet worden.

Samenvattend

Op dit moment worden de dashboards dagelijks gebruik als middel om grip te houden op het Sociaal Domein. De dashboards zijn continu in ontwikkeling en zullen in de toekomst **nog uitgebreid** worden. Daarnaast worden de dashboards gebruikt om de gemeenteraden te informeren over de stand van zaken binnen het Sociaal Domein op de 6 afgesproken momenten in het jaar. De dashboards zelf zijn niet toegankelijk voor gemeenteraden. Het is essentieel om de cijfers deskundig te analyseren om de juiste conclusies te trekken. Dat maakt de dashboards niet geschikt om te delen. Het dashboard integreren we wel in de mededelingen en de raadsbrieven.

Bijlage 1: Overzicht 6 informatiemomenten Sociaal Domein

Werkagenda Financiën Sociaal Domein HBEL

1

Bijpraatmoment 1 – april

Bijpraatsessie over de visie sociaal domein. Daarnaast is er ruimte voor de raad om vragen te stellen. Er worden tijdens dit moment geen financiële prognoses afgegeven.

2

Jaarrekening 2022 – juni/juli

Aanvullend op de jaarrekening wordt er per gemeente een mededeling geschreven waarin de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting en/of voorgaande jaren worden toegelicht. Deze mededeling vervangt de bestuursrapportage.

3

Prognose 1 – juni/juli

Er worden prognoses afgegeven voor 2023 voor het Sociaal Domein en aanvullend wordt er per gemeente een mededeling geschreven waarin de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting worden toegelicht. Deze mededeling vervangt de tussentijdse rapportage.

4

Bijpraatmoment 2 – september/oktober

Er vindt een bijpraatsessie plaats over de trends en ontwikkelingen binnen het sociaal domein. Ook het dashboard wordt gebruikt tijdens deze sessie. Daarnaast is er ruimte voor de raad om vragen te stellen. Er worden tijdens dit moment geen financiële prognoses afgegeven. Voor Huizen vindt de sessie op 17 oktober 2023 plaats en voor Laren op 21 september 2023. Voor Blaricum en Eemnes is er nog geen datum bekend.

5

Begroting 2024 – oktober/november

De begroting inclusief het onderdeel Sociaal Domein wordt besproken en vastgesteld in de raad.

6

Prognose 2 – december

Er worden prognoses afgegeven voor 2023 voor het Sociaal Domein en aanvullend wordt er per gemeente een mededeling geschreven waarin de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting worden toegelicht. Deze mededeling is extra ten opzichte van voorgaande jaren.